

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2003

Utgiven i Helsingfors den 22 juli 2003

Nr 696—700

INNEHÅLL

Nr		Sidan
696	Lag om ändring av beredskapslagen	2799
697	Lag om statlig ersättning till vissa personer som utsattes för Sovjetunionens partisananfall ..	2804
698	Statsrådets förordning om televisions- och radioverksamhet	2806
699	Inrikesministeriets förordning om gränsbevakningsväsendets metoder vid användning av maktmedel och stoppande av fortskaffningsmedel	2808
700	Jord- och skogsbruksministeriets meddelande om jord- och skogsbruksministeriets förordning om ändring av jord- och skogsbruksministeriets beslut om växtskyddskrav vid import, export och marknadsföring av växtprodukter	2814

Nr 696

Lag

om ändring av beredskapslagen

Given i Nådendal den 18 juli 2003

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 73 § grundlagen föreskriver, *ändras* i beredskapslagen av den 22 juli 1991 (1080/1991) 11—13 § och *fogas* till lagen nya 12 a, 12 b och 40 b—40 d § som följer:

11 §

I 12 och 12 a § avses med

1) *valutainlämning* en fysisk eller juridisk person som har sin hemort i Finland, samt en utländsk filial i Finland,

2) *valutautlämning* en fysisk eller juridisk person som inte har sin hemort i Finland, samt en finländsk filial i utlandet,

3) *betalningsmedel* sedlar, mynt som allmänt används inom betalningsrörelse, elektroniska pengar, bankväxlar, checkar och andra betalningsanvisningar som kan jämföras med dem, och med *utländska betalningsmedel* betalningsmedel i utländsk valuta eller betalningsmedel som inbegriper rätt till betalning i utländsk valuta,

4) *värdepapper* värdepapper enligt värdepappersmarknadslagen (495/1989) samt standardiserade derivatavtal enligt 1 kap. 2 §

lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988), derivatavtal som kan jämföras med dessa samt andra derivatavtal, och med *utländska värdepapper* värdepapper som emitterats av en valutautlämning och rättigheter som hänför sig till sådana värdepapper,

5) *fordringsbevis* skuldebrev, växlar, depositionsbevis, bankböcker samt andra skriftliga förbindelser som kan jämföras med dem.

Genom förordning av statsrådet kan också internationella finansiella institut eller andra institut med hemort i Finland definieras som valutautlämningar.

Vad som i 12 och 12 a § bestäms om värdepapper tillämpas på motsvarande sätt på värdeandelar enligt lagen om värdeandelssystemet (826/1991).

RP 200/2002
VLF 2/2003
FsUB 1/2003
RSk 14/2003

12 §

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas

1) att utförelse och införelse av värdepapper, betalningsmedel och fordringsbevis är förbjuden eller på de villkor som statsrådet uppställer tillåten endast med tillstånd av en namngiven statlig myndighet,

2) att en valutainlåning är skyldig att mot ersättning, på det sätt som statsrådet fastställt, till en namngiven statlig myndighet överlåta eller överföra sådana utländska betalningsmedel, i finsk valuta utställda betalningsmedel i utlandet, utländska värdepapper samt tillgodohavanden hos en valutautlåning, som valutainlåningen äger eller innehar (*hemtagningsskyldighet*), och att den namngivna statliga myndigheten har rätt att på de villkor som statsrådet uppställt bevilja undantag från hemtagningsskyldigheten,

3) att sådana transaktioner är förbjudna som ändrar eller kan ändra beloppet eller arten av sådana utländska betalningsmedel, värdepapper eller tillgodohavanden hos en valutautlåning, som ägs eller innehas av en valutainlåning, samt likaså sådana transaktioner mellan en valutainlåning och en valutautlåning som ändrar eller kan ändra beloppet eller arten av en valutainlånings tillgångar eller skulder, eller att transaktioner av det slag som nämns ovan är tillåtna på de villkor som statsrådet uppställt och endast med tillstånd av en namngiven statlig myndighet.

Genom förordning av statsrådet kan Finlands Bank, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen eller någon annan statlig myndighet berättigas att se till att de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna paragraf verkställs.

Genom förordning av statsrådet bestäms huruvida ersättningen för hemtagningsskyldigheten enligt 1 mom. 2 punkten skall betalas i finsk valuta eller i den utländska valuta som skall hemtagas och om överlåtaren eller överföraren har rätt att välja mellan dessa grunder. När ersättningen bestäms skall iakttas den kurs som Finlands Bank vid överlåtelsetidpunkten tillämpar vid valutaväxling. Ersättningen betalas i enlighet med principerna i 37 §.

12 a §

Under undantagsförhållanden enligt 2 § 1—4 punkten kan statsrådet övervaka och reglera finansmarknaden och försäkringsverksamheten samt genom förordning föreskriva om

1) räntor som skall iakttas på finansmarknaden och inom försäkringsverksamheten,

2) begränsningar i tillämpningen av indexvillkor,

3) förpliktelser och begränsningar i fråga om kreditgivning och säkerheter för den samt i fråga om valutainlåningars insättningar och övriga från allmänheten mottagna medel som skall återbetalas,

4) förpliktelser och begränsningar i fråga om kreditinstituts och finansiella instituts, fondbolags och värdepappersföretags samt försäkrings- och pensionsanstalters placeringar,

5) begränsningar i fråga om emittering av, handel med samt förmedling av värdepapper samt beviljande och förmedling av livförsäkringar, såsom begränsning eller förbud att handla med värdepapper och begränsning eller förbud att bevilja fondlivförsäkringar,

6) begränsningar i betalningsrörelsen, såsom begränsning av eller förbud mot betalningsöverföringar,

7) avbrytande eller begränsning av clearingverksamhet vid värdepappershandel och av värdeandelsregistrets verksamhet,

8) undantag från de soliditetskrav som föreskrivits för kreditinstitut, värdepappersföretag samt försäkrings- och pensionsanstalter,

9) bokföring och bokslut samt sanering, likvidation och konkurs i fråga om kreditinstitut och finansiella institut, värdepappersföretag, fondbolag, värdepappersbörsen, värdepapperscentralen och optionsföretag samt försäkrings- och pensionsanstalter,

10) undantag från de förpliktelser som gäller insättningsgarantifonden, ersättningsfonden, registreringsfonden och clearingfonden, såsom undantag från skyldigheten att avsätta medel till fonderna eller från skyldigheten att betala ersättningar av fondmedel,

11) övriga förbud, undantag och begränsningar i fråga om kreditinstituts och finansiella instituts, fondbolags och värdepappersföretags verksamhet och prissättning samt i

fråga om verksamhet och prissättning för andra som bedriver verksamhet på finansmarknaden,

12) undantag från kraven på beräkning och täckning av försäkrings- och pensionsanstaltens ansvarsskuld och pensionsansvar,

13) undantag från giltighetstid och villkor för samt återköp av liv- och skadeförsäkringsavtal samt från försäkringspremier och försäkringsersättningar,

14) utjämning mellan försäkringsanstalterna av kostnaderna för betalning av sådana ersättningar som med stöd av 13 punkten eller 37 a § lagen om försäkringsavtal (543/1994) betalats till högre belopp än enligt avtalsvillkoren,

15) övriga förbud, undantag och begränsningar i fråga om försäkrings- och pensionsanstaltens verksamhet samt verksamheten för andra som bedriver verksamhet inom försäkringsbranschen.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna paragraf tillämpas på motsvarande sätt på annan pensionsförsäkring än lagstadgad pensionsförsäkring.

Genom förordning av statsrådet kan Finlands Bank, Finansinspektionen, Försäkringsinspektionen eller någon annan statlig myndighet berättigas att se till att de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna paragraf verkställs.

12 b §

Under undantagsförhållanden kan statsrådet på de villkor det anger och utan krav på motsäkerhet ställa garanti för skadeförsäkring som en försäkringsanstalt beviljat, i händelse av att skadan vid ett försäkringsfall överstiger det maximibelopp som fastställts i garantiförbindelsen (*försäkringsgaranti för undantagsförhållanden*). Statsrådet fastställer de allmänna avtalsvillkoren för försäkringsgarantier för undantagsförhållanden. Försäkringsgaranti för undantagsförhållanden kan ställas endast

1) om skadeförsäkringen kan anses oundgänglig för att trygga befolkningens utkomst eller landets näringsliv under undantagsförhållanden, och

2) om det inte finns något adekvat återförsäkringsskydd med beaktande av undantagsförhållandenas art.

Vid skadeförsäkring enligt 1 mom. kan försäkringsobjektet eller den försäkrade vara

1) finländska handelsfartyg, luftfartyg, fordon eller spårfordon,

2) gods som transporteras i fartyg eller fordon som avses i 1 punkten,

3) utländska handelsfartyg, luftfartyg, fordon eller spårfordon och gods som transporteras i dem, om det aktuella godset är viktigt för Finland,

4) personer som arbetar i fartyg eller fordon som avses i 1 eller 3 punkten, när det är fråga om lagstadgad olycksfallsförsäkring,

5) andra förmåner som är oundgängliga för att trygga befolkningens utkomst eller landets näringsliv.

För försäkringsgaranti för undantagsförhållanden kan tas ut en garantiavgift, vars storlek bestäms med beaktande av undantagsförhållandenas art och i mån av möjlighet med beaktande av arten och omfattningen av risken för staten. För beslut som gäller försäkringsgaranti för undantagsförhållanden kan dessutom tas ut en handläggningsavgift, som bestäms så att den motsvarar de genomsnittliga kostnaderna för handläggningen av försäkringsgarantiärenden. Genom förordning av statsrådet kan utfärdas närmare bestämmelser om principerna för bestämmandet av garantiavgiften och handläggningsavgiften.

I de försäkringsgarantier för undantagsförhållanden som avses i denna paragraf får statens ansvar uppgå till högst 200 miljoner euro per skada och sammanlagt högst 2 000 miljoner euro för alla skador per kalenderår.

Statsrådet kan besluta att beviljandet och förvaltningen av försäkringsgarantierna för undantagsförhållanden helt eller delvis skall överföras till den försäkringsgarantikommision för undantagsförhållanden som avses i 40 b §.

I fråga om försäkringsgaranti för undantagsförhållanden gäller i övrigt vad som i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988) bestäms om statsgaranti.

13 §

Statsrådet kan genom förordning utvidga Finlands Banks, Finansinspektionens, Försäkringsinspektionens eller en annan statlig myndighets uppgifter och behörighet i den

mån det behövs för verkställigheten av 12 och 12 a §.

Statsrådet skall begära utlåtande av bankfullmäktige innan det utfärdar en förordning om Finlands Bank. Utlåtande behöver dock inte begäras, om bankfullmäktige har gjort en framställning till statsrådet om utvidgning av Finlands Banks uppgifter och behörighet.

6 kap.

Förberedelser

40 b §

Statsrådet tillsätter en försäkringsgarantikommission för undantagsförhållanden för högst tre år i sänder. Kommissionen har en ordförande, en vice ordförande och minst tre övriga medlemmar. Ordföranden och minst två övriga medlemmar skall ha sådan kännedom om försäkringsverksamhet som är behövlig med hänsyn till arten och omfattningen av kommissionens verksamhet.

Om kommissionens ordförande, vice ordförande eller annan medlem avgår eller avlider under mandatperioden, skall social- och hälsovårdsministeriet utse en ny ordförande, vice ordförande eller medlem i hans eller hennes ställe för den återstående mandatperioden.

Kommissionen är beslutförmär när mötets ordförande och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. I kommissionen fattas besluten med enkel majoritet. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst. Vid val avgör dock lotten.

Kommissionen har rätt att anlita sakkunniga.

Ordförandens, de övriga medlemmarnas och de sakkunnigas arvoden fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

40 c §

Försäkringsgarantikommissionen för undantagsförhållanden skall

1) bistå social- och hälsovårdsministeriet vid kontroll och bedömning av faktorer som påverkar försörjningsberedskapen i frågor som gäller tillämpningen av 12 b §,

2) bereda allmänna villkor för de försäkringsgarantier för undantagsförhållanden som avses i 12 b §,

3) bereda grunderna för den garantiavgift och handläggningsavgift som avses i 12 b § 3 mom.,

4) sköta övriga av social- och hälsovårdsministeriet angivna utrednings-, forsknings- och beredningsuppgifter i anslutning till försäkringsgarantier för undantagsförhållanden,

5) bevilja och administrera försäkringsgarantier för undantagsförhållanden så som statsrådet beslutar med stöd av 12 b § 5 mom.

Kommissionen skall årligen senast i mars lämna social- och hälsovårdsministeriet en berättelse över sin verksamhet.

Vid handläggningen och administreringen av försäkringsgarantier för undantagsförhållanden skall kommissionen iaktta lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och språklagen (148/1922).

40 d §

Försäkringsgarantikommissionen för undantagsförhållanden har utan hinder av vad som någon annanstans i lag bestäms om tystnadsplikt eller utlämnande av uppgifter rätt att av myndigheter samt försäkrings- och pensionsanstalter få de uppgifter som är nödvändiga för beviljande och administrering av försäkringsgarantier för undantagsförhållanden.

På kommissionens medlemmar, sakkunniga och andra som sköter kommissionens uppgifter tillämpas bestämmelserna om tjänsteansvar när de sköter kommissionens uppgifter.

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) tillämpas på offentligheten i kommissionens verksamhet enligt denna lag i tillämpliga delar 18 kap. 6, 6 b och 6 c § lagen om försäkringsbolag (1062/1979). Kommissionen skall inom en tid som statsrådet, social- och hälsovårdsministeriet samt Försäkringsinspektionen anger tillställa dessa sådan information om sin verksamhet som behövs för utförandet av de uppgifter som föreskrivs i denna lag eller i lagar som gäller försäkringsverksamheten.

Närmare bestämmelser om kommissionens förvaltning och organiseringen av verksamheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003.

Genom denna lag upphävs lagen den 24 oktober 1939 om livförsäkring under krigstid (364/1939) jämte ändringar, lagen den 24 oktober 1939 om krigsförsäkring (365/1939), förordningen den 25 november 1988 om verkställighet av lagen om krigsförsäkring (993/1988) samt statsrådets beslut av den 23 mars 1943 angående området och de allmänna grunderna för statens försäkringsrörelse (270/1943).

Statens krigsförsäkringsnämnd enligt 2 § i den upphävda lagen om krigsförsäkring skall utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för uppsägningen av de avtal som nämnden

ingått och för avslutandet av nämndens övriga verksamhet. Nämnden skall vidta åtgärderna enligt detta moment före den 31 december 2003. Den upphävda lagen om krigsförsäkring och upphävda bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillämpas tills krigsförsäkringsnämndens verksamhet upphört, dock högst till och med den 31 december 2003.

Social- och hälsovårdsministeriet skall se till att de medel som krigsförsäkringsnämnden administrerar intäktfors i statsbudgeten.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Nådendal den 18 juli 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Andra finansminister Ulla-Maj Wideroos

Nr 697

L a g**om statlig ersättning till vissa personer som utsattes för Sovjetunionens partisananfall**

Given i Nådendal den 18 juli 2003

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Enligt denna lag betalas ersättning till personer till följd av sjukdom som orsakats av attacker utförda av Sovjetunionens partisanavdelningar eller andra motsvarande beväpnade specialtrupper under åren 1939—1945, om uppkomsten av sjukdomen på sannolika skäl har samband med den exceptionella chock som attacken orsakade.

Ersättningen betalas dock inte till personer som med stöd av lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) får ersättning för sjukdom som avses i 1 mom.

2 §

Ersättningens belopp

Ersättningen betalas som en engångsersättning på 1 500 euro till personer som avses i 1 § 1 mom.

3 §

Sökande och betalning av ersättning

Ansökan om ersättning skall tillställas

Statskontoret före utgången av augusti 2004. En försenad ansökan prövas inte.

Till ansökan om ersättning skall fogas ett läkarutlåtande om en sjukdom som nämns i 1 § 1 mom. Ersättning för skaffande av läkarutlåtande betalas inte med stöd av denna lag.

Statskontoret beviljar och betalar ersättningarna enligt denna lag.

4 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som Statskontoret fattat med stöd av denna lag får sökas hos försäkringsdomstolen. Ändring skall sökas genom skriftliga besvär senast den trettonde dagen efter den dag då ändringssökanden fick del av beslutet.

Om inte något annat visas i samband med besvären anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades till den adress ändringssökanden uppgett.

Ändring i försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

5 §

Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 september
2003.

Nådendal den 18 juli 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

Nr 698

**Statsrådets förordning
om televisions- och radioverksamhet**

Given i Helsingfors den 10 juli 2003

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från kommunikationsministeriet, föreskrivs med stöd av 16 § 2 mom. lagen den 9 oktober 1998 om televisions- och radioverksamhet (744/1998), sådant det lyder i lag 394/2003:

1 §

Som ett sådant europeiskt program som avses i 16 § 1 mom. lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998) betraktas ett program som huvudsakligen har gjorts av personal bosatt i en eller flera stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller som är part i Europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 87/1994),

1) om programmet har producerats av en eller flera producenter som är etablerade i en eller flera av dessa stater,

2) om produktionen av programmet har övervakats och styrts av en eller flera producenter etablerade i en eller flera av dessa stater eller,

3) om det är fråga om ett samproducerat program, i fråga om vilket bidrag från producenter som är etablerade i dessa stater utgör en övervägande del av den totala samproduktionskostnaden och produktionen inte kontrolleras av producenter etablerade utanför dessa stater.

Ett program betraktas som ett europeiskt program också om programmet har producerats av producenter etablerade i ett eller flera europeiska tredje länder med vilka Europeiska gemenskapen har slutit avtal som omfattar

den audiovisuella sektorn. En förutsättning är dock att producenterna har producerat programmet antingen ensamma eller i samarbete med en eller flera producenter etablerade inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att denna produktion har gjorts tillsammans med personal av vilken största delen är bosatt i en eller flera europeiska stater.

2 §

Ett program betraktas som ett europeiskt program, om det har producerats inom ramen för bilaterala avtal om samproduktion som har ingåtts mellan en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och tredje land. En förutsättning är dock att producenterna från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet bidrar med huvuddelen av de totala produktionskostnaderna och att produktionen av programmet inte kontrolleras av en eller flera producenter som är etablerade utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

3 §

Ett program som enligt 1 eller 2 § inte betraktas som ett europeiskt program, men som huvudsakligen har gjorts av personal som

är bosatt i en eller flera stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall betraktas som ett europeiskt program i den utsträckning som motsvarar andelen bidrag från Europeiska ekonomiska samarbetsrådets producenter till de totala produktionskostnaderna.

4 §

Denna förordning träder i kraft den 25 juli 2003.

Genom denna förordning upphävs förordningen av den 15 januari 1999 om televisionsoch radioverksamhet (14/1999).

Helsingfors den 10 juli 2003

Kommunikationsminister *Leena Luhtanen*

Konsultativ tjänsteman Juhapekka Ristola

Nr 699

Inrikesministeriets förordning**om gränsbevakningsväsendets metoder vid användning av maktmedel och stoppande av fortskaffningsmedel**

Given i Helsingfors den 17 juli 2003

I enlighet med inrikesministeriets beslut föreskrivs med stöd av 67 § 2 mom. lagen den 12 mars 1999 om gränsbevakningsväsendet (320/1999), sådant det lyder i lag 229/2000:

1 §

Författningsgrund

Om en gränsbevakningsmans befogenheter att i ett tjänsteuppdrag använda maktmedel och stoppa fortskaffningsmedel föreskrivs i 16 § 1 mom. och 24 § lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999, nedan *gränsbevakningslagen*). I 15 § gränsbevakningslagen föreskrivs om en gränsbevakningsmans rätt att stänga och spärra av ett gränsövergångsställe samt att från ett gränsövergångsställe avlägsna en person som uppför sig störande. I 9 § 1 mom. och 23 § gränsbevakningslagen föreskrivs om en gränsbevakningsmans befogenhet att inom sitt bevakningsområde i enstaka fall på polisens begäran sköta sådana i polislagen (493/1995) avsedda brådskande polisuppgifter för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet som polisen inte utan dröjsmål kan sköta. Om en gränsbevakningsmans maktmedels- och skyddsredskap föreskrivs i 41 § statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet (269/2000).

Denna förordning gäller inte sådan användning av maktmedel som avses i territorialövervakningslagen (755/2000). Denna förordning gäller inte heller gränsbevakningsväsen-

dets verksamhet i sådana uppgifter med anknytning till det militära förvaret som anges i 7 § gränsbevakningslagen.

2 §

Andra bestämmelser som skall iakttas

När maktmedel används och fortskaffningsmedel stoppas skall även bestämmelserna i arbetarskyddslagen (738/2002) beaktas särskilt.

I strafflagen (39/1889) föreskrivs om vars och ens rätt till nödvärn och rätt att i nödtillstånd använda maktmedel.

3 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på gränsbevakningsmän som i ett tjänsteuppdrag är tvungna att använda eller vara förberedda på att använda maktmedel samt på gränsbevakningsmän som i ett tjänsteuppdrag är tvungna att stoppa ett fortskaffningsmedel som en annan person framför eller begränsa dess framfart.

4 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *projektil* kulor, hagel och andra förnödenheter som avfyras med hjälp av krutgastryck, detonationstryck från en tändsats eller annat detonationstryck och kan medföra fara för människan,

2) *skjutvapen* redskap som definieras i 2 § 1 mom. skjutvapenlagen (1/1998),

3) *hot med skjutvapen* riktande av vapen så att den som vapnet riktas mot, med hänsyn till allmän livserfarenhet, har grundad anledning att förmoda att han eller hon blir föremål för användning av vapnet som maktmedel om inte den befallning som gränsbevakningsmannen förstärker med vapnet efterföljs,

4) *användning av skjutvapen* hot med skjutvapen och avfyran av skott,

5) *hinder* fortskaffningsmedel eller andra föremål eller konstruktioner som placeras i ett fortskaffningsmedels väg och med hjälp av vilka man försöker hindra det flyende fortskaffningsmedlets framfart eller förhindra en farlig gärning,

6) *gasprojektil* en projektil som avfyras med skjutvapen och som, när den nått sitt mål, i luften sprider tårgas eller något annat förlamande ämne med motsvarande användningssyfte och effekt,

7) *gasspray* ett redskap med vilket tårgas eller något annat förlamande ämne med motsvarande användningssyfte och effekt kan spridas i luften,

8) *fastkörning* ikapphinnande av ett fortskaffningsmedel och åtgärder i anslutning till det med vilka man försöker hindra det flyende fortskaffningsmedlets framfart,

9) *hot med fortskaffningsmedel* förföljning omedelbart efter ett fortskaffningsmedel, i allmänhet under användning av alarmanordningar, i syfte att få föraren i det flyende fortskaffningsmedlet att avstå från flykten,

10) *distraktionsgranat* ett kastföremål som, när det nått sitt mål, i luften sprider ut tårgas eller något annat förlamande ämne med motsvarande användningssyfte och effekt, eller som till följd av sin ljus- och ljudeffekt gör målpersonen tillfälligt handlingsförlamad,

11) *batongprojektil* en trubbig projektil

som avfyras med skjutvapen och vars syfte är att genom hög stötenergi tillfälligt göra målpersonen handlingsförlamad utan att denne får allvarliga skador eller bestående men,

12) *spikmatta* ett redskap som placeras på körbanan och som består av spikar eller motsvarande föremål som söndrar fortskaffningsmedlets däck eller band och med hjälp av vilket man försöker stoppa fortskaffningsmedlet eller sänka dess hastighet,

13) *spärr* avsmalning av körvägen eller avskärning av färdvägen med hjälp av ett annat fortskaffningsmedel för att sänka hastigheten hos det fortskaffningsmedel som åtgärderna riktas mot eller för att styra in det på önskad rutt,

14) *varningsskott* en explosiv vara som detonerar inom en viss tid efter det att den avfyrats, fungerar i vatten och används huvudsakligen för att ge ett fartyg en varning,

15) *ljus- och ljudprojektil* en projektil som avfyras med skjutvapen och som till följd av sin ljus- och ljudeffekt tillfälligt gör målpersonen handlingsförlamad.

5 §

Maktmedel

Maktmedel som kan användas i situationer där våld används är

1) fysiskt våld utan maktmedelsredskap, till exempel kontroll- och låsgrepp,

2) användning av handbojor och andra fängsel,

3) användning av batong,

4) användning av gasspray eller distraktionsgranat,

5) användning av hund,

6) användning av varningsskott, och

7) användning av vapen.

Maktmedel som kan användas vid stoppande av fortskaffningsmedel är dessutom hinder, fastkörning, hot med fortskaffningsmedel, spikmatta och spärr.

6 §

Metoder som är lindrigare än maktmedel

I gränsbevakningsväsendets verksamhet

skall man innan maktmedel används alltid sträva efter att använda andra metoder som är lindrigare än maktmedel. Sådana metoder för situationshantering som är lindrigare än maktmedel är åtminstone

1) samtal med målpersonen, förhandling, främjande av försonlighet och andra motsvarande åtgärder,

2) råd, uppmaningar och muntliga varningar, samt

3) order, förbud och befallningar.

7 §

Avstående från användning av maktmedel

Maktmedel skall över huvud taget inte användas i sådana situationer som avses i 12 § gränsbevakningslagen, där slutförandet av en åtgärd kunde medföra följder som är oskäligen med hänsyn till det resultat som eftersträvas.

8 §

Allmänna principer för användning av maktmedel

Om det för utförandet av gränsbevakningsväsendets uppgifter är nödvändigt att använda maktmedel, skall dessa användas endast i den utsträckning och så länge som det för utförandet av det tjänsteuppdrag som föreskrivs i lag är absolut nödvändigt med beaktande av vad som bestäms om maktmedelns försvarlighet i 24 § gränsbevakningslagen (*principen om lindrigare metod*).

De maktmedel som nämns i 5 § står varken i prioritering eller tidsmässig ordning, utan de maktmedel som används i respektive situation skall avgöras enligt situationen på det sätt som principen om lindrigare metod förutsätter.

Man skall avstå från fortsatt användning av sådana maktmedel man redan tillgripit, om situationen förändrats så att det inte längre finns förutsättningar för att inleda användning av maktmedel.

9 §

Användning av vapen

Användningen av vapen eller varningsskott

skall anses vara ett yttersta maktmedel som skall tillgripas endast i synnerligen allvarliga situationer.

Personen eller fartyget i fråga skall förvarnas om användningen av vapen eller varningsskott på ett klart märkbart sätt, om det inte med tanke på situationen som helhet och med beaktande av omständigheterna är omöjligt eller oändamålsenligt.

10 §

Brytande av motstånd

En gränsbevakningsman får inte ta till vapen för att bryta fysiskt aktivt eller passivt motstånd med vilket målpersonen försöker hindra gränsbevakningsmannen från att vidta en lagstadgad åtgärd, om inte något annat bestäms nedan. Av särskilda skäl kan skjutvapen dock användas för avfyrande av en gasprojektil, batongprojektil eller ljus- och ljudprojektil.

Användning av andra maktmedel för brytande av motstånd är tillåten i enlighet med vad som närmare bestäms i denna förordning.

11 §

Stängning, avspärrning och utrymning av ett gränsövergångsställe samt skingrande av en folkmassa

En gränsbevakningsman får inte ta till vapen för att stänga, spärra av eller utrymma ett gränsövergångsställe eller för att skingra en folkmassa vid ett gränsövergångsställe, om inte något annat bestäms nedan. Av särskilda skäl kan skjutvapen dock användas för avfyrande av en gasprojektil, batongprojektil eller ljus- och ljudprojektil.

Användning av andra maktmedel för vidtagande av åtgärder enligt denna paragraf är tillåten i enlighet med vad som närmare bestäms i denna förordning.

12 §

Avlägsnande av en person från ett gränsövergångsställe

En gränsbevakningsman får inte ta till

vapen för att avlägsna en person från ett gränsövergångsställe. Av särskilda skäl kan skjutvapen dock användas för avfyrande av en gasprojektil, batongprojektil eller ljus- och ljudprojektil, till exempel för att bryta motståndet hos en person som forskansat sig på ett gränsövervakningsställe.

Användning av andra maktmedel för avlägsnande av en person från ett gränsövervakningsställe är tillåten i enlighet med vad som närmare bestäms i denna förordning.

13 §

Gripande av en person

En gränsbevakningsman får inte ta till vapen för att gripa en person.

Användning av andra maktmedel för gripande av en person är tillåten i enlighet med vad som närmare bestäms i denna förordning.

14 §

Förhindrande av att en person som berövats sin frihet flyr

En gränsbevakningsman får inte ta till vapen för att förhindra att en person som berövats sin frihet flyr.

Användning av andra maktmedel för förhindrande av att en person som berövats sin frihet flyr är tillåten i enlighet med vad som närmare bestäms i denna förordning.

15 §

Avlägsnande av hinder

En gränsbevakningsman kan använda alla gränsbevakningsväsendets maktmedel för att avlägsna ett hinder som hindrar gränsbevakningsmannen från att utföra ett viktigt tjänsteuppdrag eller som märkbart försvårar utförandet av uppdraget. Användningen av vapen eller varningsskott får dock inte medföra orimlig fara för någon.

16 §

Avväjande av ett överhängande brott eller en annan överhängande farlig gärning eller händelse

En gränsbevakningsman kan genom att

använda nödvändiga maktmedel, med iakttagande av principen om lindrigare metod, stoppa en persons handling som medför omedelbar fara för någons liv eller hälsa. Beslutet att använda vapen eller varningsskott skall grunda sig på situationens farlighet och dessutom på personens eller fartygets agerande omedelbart före den situation i vilken maktmedel används eller på målpersonens beväpning, störning eller därmed jämförbara motsvarande omständigheter.

Användning av vapen mot ett fortskaffningsmedel i väg- eller terrängtrafik för uppnående av de mål som avses i denna paragraf är tillåten endast i det fall att det är tillåtet att använda vapen mot alla personer i fortskaffningsmedlet.

17 §

Allmänna principer som skall iakttas när fortskaffningsmedel stoppas

Åtgärderna för att stoppa ett fortskaffningsmedel skall vidtas utan att större skada eller olägenhet förorsakas än vad som är nödvändigt för utförandet av uppgiften. Speciellt skall utomståendes säkerhet beaktas. Gränsbevakningsväsendet får inte genom sin egen verksamhet förorsaka onödig fara för någon. I stället för ett förfaringsätt som medför fara skall alternativa metoder att lösa situationen övervägas.

Fortskaffningsmedel skall över huvud taget inte stoppas i sådana situationer enligt 12 § gränsbevakningslagen i vilka slutförandet av åtgärden kunde medföra följder som är oskäliga med hänsyn till det resultat som eftersträvas.

För stoppandet av ett fortskaffningsmedel kan, om inte övriga åtgärder leder till önskat resultat, maktmedel användas i enlighet med vad som bestäms nedan.

18 §

Tecken som ges när fortskaffningsmedel stoppas

Ett fortskaffningsmedel som skall stoppas skall i mån av möjlighet ges ett stopptecken. De tecken och befallningar som en gränsbe-

vakningsman ger för att stoppa ett fortskaffningsmedel skall vara lätta att observera och förstå. Tecknets syfte och vem det är avsett för skall vara entydigt. Tecknet skall ges på det sätt som föreskrivs och som är brukligt för färdmedlet i fråga. Ett stopptecken kan även ges muntligen, med handen eller genom andra allmänt kända tecken.

Tecknet skall om möjligt ges så, att föraren har möjlighet att upptäcka att det är en gränsbevakningsman som ger tecknet.

Om ett stopptecken som ges av en gränsbevakningsman inte iakttas, skall tecknet, när situationen medger det, upprepas. Tecknet skall vid behov upprepas genom att man börjar följa efter det fortskaffningsmedel som låtit bli att iakttas tecknet eller ordern.

19 §

Maktmedel vid stoppande av fortskaffningsmedel som används i väg- eller terrängtrafik

En gränsbevakningsman får inte ta till vapen för att stoppa ett fortskaffningsmedel som används i väg- eller terrängtrafik, om inte något annat bestäms i 16 §. När ett fortskaffningsmedel skall stoppas får man inte heller använda andra maktmedel än hot med fortskaffningsmedel, spikmatta och hinder. För stoppande av ett fortskaffningsmedel kan också hotfulla eller anfallande rörelser med ett luftfartyg göras.

20 §

Användning av spikmatta vid stoppande av fortskaffningsmedel som används i väg- eller terrängtrafik

För stoppande av ett fortskaffningsmedel som används i väg- eller terrängtrafik får spikmatta användas. Spikmatta används på en del av körbanan som gjorts smalare med hjälp av hinder eller spärrar.

Man bör försöka göra spikmattan så lätt att upptäcka som möjligt. Den övriga trafiken skall i mån av möjlighet stannas på tillräckligt avstånd från spikmattan eller ledas in på en omfartsväg.

För stoppande av en motorcykel eller en moped kan spikmatta användas endast om

föraren kan anses vara farlig för annans liv eller hälsa, om spikmattan med säkerhet är lätt att upptäcka och om den motorcykel som skall stannas kan fås att köra in på spikmattan med låg hastighet.

21 §

Användning av hinder vid stoppande av fortskaffningsmedel som används i väg- eller terrängtrafik

För stoppande av ett fortskaffningsmedel som används i väg- eller terrängtrafik får hinder användas. Vid stoppandet får dock inte användas sådana hinder som i samband med sammanstötning kan medföra särskild fara.

Vid användning av hinder skall förutsättningarna för användning av spikmatta enligt 20 § iakttas i tillämpliga delar.

22 §

Maktmedel som används vid stoppandet av en vattenfarkost

En gränsbevakningsman får inte ta till vapen när en vattenfarkost som avses i sjötrafiklagen (463/1996) skall stoppas, om inte något annat bestäms i 16 §. Vid stoppandet av en vattenfarkost får inte heller användas andra maktmedel än hinder, fastkörning, hot med fortskaffningsmedel och spärrar. För stoppande av en farkost kan också hotfulla eller anfallande rörelser med ett luftfartyg göras.

23 §

Stoppande av fordon i spårbunden trafik

När fordon i spårbunden trafik skall stoppas skall gränsbevakningsväsendet kontakta trafikledningscentralen för att hitta en lämplig metod.

24 §

Avbrytande av ett luftfartygs flygning

En gränsbevakningsman har inte befogenhet att beordra ett luftfartyg att landa.

25 §

Maktmedelsredskap och utbildning i användningen av maktmedel

En gränsbevakningsman har rätt att i tjänsteuppdrag bära och använda endast sådana maktmedelsredskap som godkänts av staben för gränsbevakningsväsendet. I skjutvapen får användas endast sådana tilläggsutrustningar, bärhandtag och skjutförnödenheter som godkänts av staben för gränsbevakningsväsendet.

En gränsbevakningsman skall vid gränsbevakningsväsendet eller polisen ha fått utbildning i användningen av det maktmedelsredskap han bär och använder. Dessutom skall gränsbevakningsmannen vid gränsbe-

vakningsväsendet eller polisen ha avlagt ett godkänt nivåprov för den aktuella skjutvapenstypen.

En gränsbevakningsman skall vid gränsbevakningsväsendet eller polisen ha fått utbildning i användningen av det maktmedel han använder då ett fortskaffningsmedel skall stoppas.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2003.

Genom denna förordning upphävs staben för gränsbevakningsväsendets föreskrift RVLPAK 2.16 av den 29 juni 2001 om gränsbevakningsväsendets vapen och andra makt- och skyddsmedel, användning av dem och utbildning.

Helsingfors den 17 juli 2003

Inrikesminister *Kari Rajamäki*

Biträdande chef för gränsbevakningsväsendet Jaakko Smolander

FÖRFS/ELEKTRONISK VERSION

Nr 700

Jord- och skogsbruksministeriets meddelande**om jord- och skogsbruksministeriets förordning om ändring av jord- och skogsbruksministeriets beslut om växtskyddskrav vid import, export och marknadsföring av växtprodukter**

Utfärdat i Helsingfors den 15 juli 2003

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar med stöd av 4 § lagen den 25 februari 2000 om Finlands författningssamling (188/2000):

Jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat följande förordning:

Förordningens rubrik	Nr	utfärdat	träder i kraft
JSM:s förordning om ändring av jord- och skogsbruksministeriets beslut om växtskyddskrav vid import, export och marknadsföring av växtprodukter	54/03	15.7.2003	22.7.2003

Förordningen har publicerats i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling. Förordningen kan fås från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, (Mariegatan 23, Helsingfors) PB 310, 00023 Statsrådet, telefon (09) 5765 111.

Helsingfors den 15 juli 2003

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

Överinspektör Hannele Sankari

Kommissionens direktiv 2002/36/EG (32002L0036), EGT nr L 116, 3.5.2002, s. 16
 Kommissionens direktiv 2003/21/EG (32003L0021), EGT nr L 78, 25.3.2003, s. 8
 Kommissionens direktiv 2003/22/EG (32003L0022), EGT nr L 78, 25.3.2003, s. 10
 Kommissionens direktiv 2003/46/EG (32003L0046), EGT nr L 138, 5.6.2003, s. 45
 Kommissionens direktiv 2003/47/EG (32003L0047), EGT nr L 138, 5.6.2003, s. 47

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET

Nr 696—700, 2 ark